

◆ Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Qazaxıstana işgüzar səfəri

İlham Əliyev sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunması istiqamətində söylərini davam etdirir

Azərbaycan Orta Dəhlizin önəmli hissəsini təşkil edəcək Zəngəzur dəhlizinin yaradılmasını fəal şəkildə təşviq edir

Oktyabrın 13-də Astanada Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirənin (AQEM) 6-cı Zirvə Toplantısının plenar iclası keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tədbirdə iştirak edib.

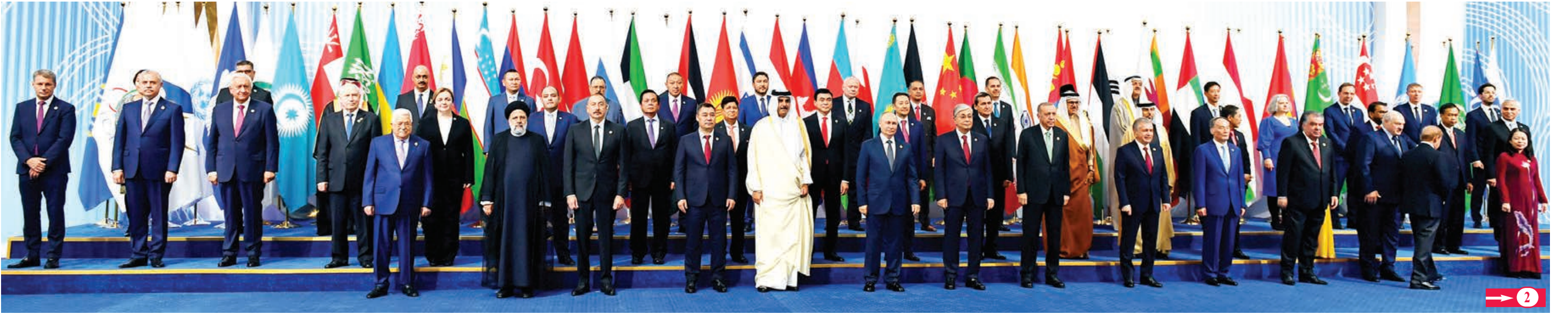
Dövlət və hökumət başçıları birgə foto çəkdirdilər. Əvvəlcə plenar iclasın gündəliyi qəbul edildi. Sonra Küveytə AQEM-ə üzv dövlət statusu verildi. Beləlik-

lə, Küveyt AQEM-in 28-ci üzv dövləti oldu. Türkmənistan isə AQEM-ə müşahidəçi qismində qoşuldu.

AQEM-in sədri olan Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev çıxış edərək 5-ci Zirvə Toplantısından ötən dövrdə görülən işlər barədə məlumat verdi.

Daha sonra Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş katibi Antonio Quterreşin iclas iştirakçılarına videomüraciəti nümayiş olundu.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev plenar iclasda çıxış etdi.

İkitərəfli münasibətlər ən yüksək səviyyəyə çatıb

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinlə görüşü olub.

Orta Dəhlizin inkişafı ilə bağlı məsələlər zamanın hökmüdür

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev ilə görüşü olub.

Azərbaycan İran üçün çox vacib tərəfdaşdır

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin İran İslam Respublikasının Prezidenti Seyid İbrahim Roisi ilə görüşü olub.

Praqa görüşləri Azərbaycanın növbəti diplomatik qələbəsidir

Son aylar Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında həm təmasların sayı, həm də qarşılıqlı etimad artıb. Ölkəmizin Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlığının önəmli istiqamətlərindən biri siyasi dialoqdur. Artıq yeni sazişin hazırlanması üzərində iş aparılır və onun müddəalarının böyük əksəriyyəti razılaşdırılıb. Ekspertlərin fikrincə, oktyabrın 6-da görüşün sonunda qəbul olunan bəyanat isə rəsmi Bakının növbəti diplomatik qələbəsidir. Çünki Praqa görüşündə Azərbaycan istəyinin nail oldu. Ermənistan ölkəmizin ərazi bütövlüyünü tanıdı.

Azərbaycan türk birliyinə mühüm töhfələr verir

Azərbaycana rəhbərlik etdiyi 19 ildə İlham Əliyev elə bir dövlət yaradıb ki, özünün də söylədiyi kimi, ölkəmiz mövcudluğu tarixində heç zaman indiki kimi qüdrətli, güvənli, istiqrarlı olmayıb.

Bu gün Azərbaycan siyasi-iqtisadi meyar və parametrlər üzrə kimdənsə asılı deyil. Hətta ölkəmiz istər xarici bəzi, istər iqtisadi artım, istərsə də adambaşına düşən valyuta ehtiyatları baxımından iqtisadi səhəddə ən qabaqçıl yerlərdədir. İqtisadi müstəqillik siyasi müstəqilliyin möhkəmləndirilməsi baxımından əsas şərtidir.

Makron siyasətini qərəzçilik üzərində qurub

2020-ci il sentyabrın 27-də başlanan Vətən müharibəsi cəmi 44 gün ərzində Azərbaycanın tarixi qələbəsi ilə yekunlaşdıqdan sonra Ermənistanla yanaşı, onun ən yaxın himayədarı olan Fransa da məğlub duruma düşdü. Belə ki, Azərbaycan Ordusunun parlaq hərbi qələbəsi Minsk qrupunu tarixin arxivinə göndərdi. Bununla da münasibəti daim körükləyən, "sülh missiyası yaratmaq" altında özünü Minsk qrupuna pəncim edən Fransanın Cənubi Qafqazda baş verənlərə yeganə müdaxilə mexanizmi sıradan çıxdı. Nəticədə Fransa Cənubi Qafqaz regionunda cərəyan edən geopolitik proseslərdə "oyundankənar vəziyyətə" düşdü.

İxracda aqrar və aqrar-sənaye məhsullarının çəkisi artıb

Bu ilin yanvar-avqust ayları ərzində ixrac edilən qeyri-neft sektoruna aid malların siyahısında pambıq məhluci 143,4 milyon dollarla birinci yerdə olub. Həmin siyahıda kərməlid 142,2 milyon dollarla ikinci, tomat (pomidor) 134,2 milyon dollarla üçüncü yerdə qərarlaşıb.

Cari ilin yanvar-avqust ayları ərzində Rusiya Federasiyasına 527,6, Türkiyəyə 491,1, Gürcüstana 126,9, İsveçrə Konfederasiyasına 117,7, ABŞ-yə isə 60,1 milyon dollar dəyərində qeyri-neft sektoruna aid mal ixrac olunub.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Qazaxıstana işgüzar səfəri

İlham Əliyev sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunması istiqamətində səylərini davam etdirir

Azərbaycan Orta Dəhlizin önəmli hissəsini təşkil edəcək Zəngəzur dəhlizinin yaradılmasını fəal şəkildə təşviq edir

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

- Hörmətli Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev.

Hörmətli dövlət və hökumət başçıları.

Xanımlar və cənablar.

Mən ilk növbədə Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevə Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirənin 6-cı Zirvə Toplantısına (AQEM) dəvətinə və qonaqpərvərliyə görə minnətdarlığımı bildirirəm.

Prezident Tokayevin Azərbaycanla son uğurlu rəsmi səfəri zamanı ikitərəfli gündəliyin cari məsələləri ilə bağlı səmərəli müzakirələr apardıq.

Azərbaycan Qazaxıstanda Prezident Tokayevin rəhbərliyi ilə aparılan siyasi və sosial-iqtisadi islahatları dəstəkləyir.

Hörmətli həmkarlar, İkinci Qarabağ müharibəsində qazanılmış qələbə nəticəsində iki il əvvəl Azərbaycan öz torpaqlarını Ermənistan işğalından azad etdi, 30 il davam edən Qarabağ münaqişəsi son qoydu, ədalətli bərpa etdi və BMT Təhlükəsizlik Şurasının 1993-cü ildə qəbul etdiyi Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb

edən 4 qətnaməsinin icrasını özü təmin etdi.

Ermənistan tərəfindən 30 ilə yaxın davam edən işğal zamanı şəhərlərimiz və kəndlərimiz, mədəni və dini abidələrimiz, məscidlərimiz məqsədsiz şəkildə dağıdılıb, təhqir və talan edilib. Hətta məscidlərdən heyvan saxlamaq üçün tövlə kimi istifadə olunurdu.

Təəssüf ki, 30 il ərzində biz erməni cəmiyyətinin bu cür vandallığa qarşı heç bir etirazını eşitmədik, əksinə, hətta bu dağıntılar, erməni vandallar və hərbi cinayətkarlar təqdir edilir və qəhrəmanlaşdırılırdı.

Ermənistan Azərbaycanın mülki əhalisinə və hərbiçilərinə qarşı sistemli şəkildə müharibə cinayətləri törədib. Birinci Qarabağ müharibəsindən bəri 3900-ə yaxın Azərbaycan vətəndaşı itkin sayılır. Onların əksəriyyəti işğalçılara məruz qalıb, öldürülüb və kütləvi mə-

zarlıqlarda basdırılıb. Biz işğaldan azad edilmiş iki kənddə bu il kütləvi məzarlıqlar aşkar etdik.

Ermənistan Azərbaycanla itkin düşələrin taleyi və kütləvi məzarlıqların daşqın yerləri barədə məlumat təqdim etməlidir. Biz iki ilə yaxındır ki, bu məlumatı tələb edirik, ancaq Ermənistan hökuməti bunu Azərbaycanla bölüşməkdən imtina edir və bununla da özünü Ermənistanın əvvəlki rejimlərinin cinayətkar liderləri ilə assosiasiya edir.

Azərbaycan dünyada minə ilə ən çox çirkənlənmiş ölkələr sırasındadır. İlk hesablamalara görə, Ermənistan işğal zamanı bir milyondan çox minə basdırıb. İkinci Qarabağ müharibəsinin başa çatmasından keçən iki il ərzində 250-dən çox Azərbaycan vətəndaşı minə partlayışları zamanı həlak olub və ya ağır yaralanıb. Beynəlxalq mülkiyyətlərin hesablamalarına görə, Azərbaycanla ərazilərin minalardan

təmizlənməsi məsələsini həll etmək üçün təxminən 30 il və 25 milyard ABŞ dolları lazımdır.

Minalardan təmizlənmə ilə paralel, indi Azərbaycan həm də işğaldan azad olunmuş ərazilərdə öz resursları hesabına genişmiqyaslı quruculuq işləri aparır. Biz həmçinin keçmiş məcburi köçkünlərin öz doğma yurdlarına qayıdışı prosesinə başlamışıq. "Böyük qayıdış" adlanan program artıq başlayıb.

Qarabağ münaqişəsinin həll olunmasına baxmayaraq, Ermənistan sərhəddə təxribatlar törətməkdə davam edir, bunlardan sonuncusu isə bu ilin sentyabr ayında törədilib. Azərbaycan Silahlı Qüvvələri Ermənistanın hərbi təxribatının qarşısını almaq üçün qətiyyətli əks-həmlə əməliyyatına başlamışdır. Bütün bu təxribatlara görə məsuliyyət Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyinin üzərinə düşür.

Ermənistan tərəfindən törədilmiş etnik təmizləmə nəticəsində bir milyondan çox azərbaycanlının 30 il ərzində əziyyət çəkəməsinə, misli görünməmiş vəhşiliyə, yüzlərlə şəhər və kəndimizin dağıdılmasına baxmayaraq, Azərbaycan Ermənistanla qarşılıqlı şəkildə bir-birinin arası bütövlüyünün tanınması əsasında sülh sazişi imzalamağı təklif edir.

Hörmətli həmkarlar, Azərbaycan tərəfindən həyata keçirilən genişmiqyaslı nəqliyyat infrastrukturuna layihələri ölkəmizi ən mühüm beynəlxalq nəqliyyat və logistika mərkəzlərindən birinə çevirib. 2022-ci ilin ilk doqquz ayı ərzində Azərbaycan ərazisindən keçən tranzit təxminən 65 faiz artıb.

Azərbaycan "Şərqi-Qərbi" və "Şimal-Cənub" nəqliyyat dəhlizlərinin inkişafına mühüm töhfələr verir. Azərbaycan Orta Dəhlizin önəmli hissəsini təşkil edəcək Zəngəzur dəhlizinin yaradılmasını fəal şəkildə təşviq edir.

2019-cu ildən bəri Azərbaycan üzv ölkələrin yekdil qərarı əsasında dünyada BMT-dən sonra ən böyük beynəlxalq struktur olan Qoşulmama Hərəkatına sədrlik edir. Sədrliyimiz yenə də yekdil qərar əsasında daha bir il, 2023-cü ilin sonuna qədər uzadılıb.

Biz Qoşulmama Hərəkatı çərçivəsində həmrəyliyi gücləndirmək, bu hərəkatın siyasi çəkisini və global nüfuzunu artırmaq üçün böyük səylər göstəririk. Azərbaycan hərəkatın bu məqsədlə təsisatlanması ideyasını fəal şəkildə təşviq edir. Bu baxımdan, Qoşulmama Hərəkatının Azərbaycanın təşəbbüsü ilə yaradılan Parlament Şöbəsi və Gənclər Təşkilatı qeyd edilməlidir. Biz COVID-19-dan sonrakı dünya ilə bağlı fikir mübadiləsi aparmaq və Hərəkatın mövqeyini formalaşdırmaq məqsədilə Qoşulmama Hərəkatına üzv dövlətlərin növbəti il üçün yüksək səviyyəli iclasının keçirilməsini təklif etmişik.

Sağ olun.

◆ ◆ ◆
Sonra digər dövlət və hökumət başçıları, nümayəndə heyətlərinin rəhbərləri çıxış etdilər.

Plenar iclasda AQEM-in tamhüquqlü beynəlxalq təşkilatla çevrilməsi planları müzakirə olundu.

Növbəti iki ildə - 2022-2024-cü illərdə də AQEM-ə Qazaxıstan sədrlik edəcək.

Sonda Astana bəyannaməsi və digər sənədlər qəbul edildi.

Qeyd edək ki, əsas məqsədi və istiqamətləri Asiyada sülhün və təhlükəsizliyin təmin edilməsi üçün çəxtərəfli yanaşmaları inkişaf etdirməklə əməkdaşlığı gücləndirmək olan Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirənin 6-cı Zirvə Toplantısı AQEM-in çağırılması barədə təşəbbüsün 30-cu ildönümünə həsr edilib və Qazaxıstanın sədrliyi ilə keçirilib. Zirvə Toplantısında 11 dövlət başçısı - Azərbaycan, Türkiyə, Rusiya, İran, Özbəkistan, Qırğızistan, İraq, Fələstin, Tacikistan prezidentləri, Pakistanın Baş naziri, Qətər Əmiri, eləcə də Vyetnamın vitse-prezidenti, Çin Xalq Respublikası Sədrinin müavini və beş nazir, həmçinin AQEM-in dövlət müşahidəçisi olan Belarus Prezidenti iştirak etdilər.

Prezident İlham Əliyev Astanada AQEM-in Zirvə Toplantısının iştirakçılarının şərafinə təşkil olunan rəsmi qəbulda iştirak edib

Oktyabrın 13-də Astanada Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayevin adından Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müşavirənin 6-cı Zirvə Toplantısında iştirak edən dövlət və hökumət başçıları üçün şərafinə rəsmi qəbul təşkil olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tədbirdə iştirak edib.

Azərbaycan İran üçün çox vacib tərəfdaşdır

Oktyabrın 13-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Astanada İran İslam Respublikasının Prezidenti Seyid İbrahim Rəisi ilə görüşü olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdən məmnunluğunu ifadə edən Prezident Seyid İbrahim Rəisi Azərbaycan Respublikasının İran İslam Respublikasının qonşuları içərisində ölkəsi üçün çox vacib tərəfdaş olduğunu bildirdi. Ölkələrimiz arasında iqtisadi-ticarət əlaqələrinin səviyyəsinə münasib olaraq İran Prezidenti dedi ki, İranın Azərbaycanla əməkdaşlığı hərtərəfli inkişaf etdirmək üçün ciddi niyyəti var.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın Xəzər dənizində və Cənubi Qafqaz regionunda sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunması istiqamətində səylərini davam etdirdiyini dedi.

Dövlətimizin başçısı xüsusilə Xəzər dənizi ətrafında münasibətlərin dostluq əsasında inkişafından razılığını ifadə etdi.

Azərbaycanın müstəqil xarici siyasət həyata keçirdiyini vurğulayan Prezident İlham Əliyev bu il sentyabrın 12-13-də Ermənistanın regional vəziyyəti gərginləşdirmək istiqamətində təxribatlar törətdiyini diqqətə çatdırdı. Hazırda Cənubi Qafqazda sülh quruculuğu proseslərinin gedişini deyən dövlətimizin başçısı bildirdi ki, Azərbaycan irəli sürdüyü 5 prinsip əsasında Ermənistanla sülh müqaviləsinin imzalanmasını təklif edib. Dövlətimizin başçısı Ermənistan tərəfindən siyasi iradə göstərilməyəcək təqdirdə, bu istiqamətdə irəliləyişə nail olmağın mümkünlüyünə inandığını qeyd etdi.

Görüşdə İranda Azərbaycan arasında Ağbəd körpüsünün açılışının həm rəmzi, həm də böyük praktiki əhəmiyyətinin olduğu qeyd edildi.

Söhbət zamanı qarşılıqlı maraq doğuran regional təhlükəsizlik məsələləri barədə fikir mübadiləsi aparıldı.

Praqa görüşləri Azərbaycanın növbəti diplomatik qələbəsidir

44 günlük Vətən müharibəsinin sonunda, yəni 8 noyabr 2020-ci ildə Ermənistan kapitulyasiya aktını imzalamağa məcbur olan sonra da Azərbaycan regionda sülhün, təhlükəsizliyin təmini, ədalətin bərpa olunması üçün əməli addımlar atır. Beynəlxalq hüquq və normalara riayət edir.

Dünyanın tərəqqipərvər insanlarına, beynəlxalq təşkilatlara, aidiyyəti qurumlara çağırış edərək, Ermənistan rəhbərliyinin, onun arxasında duran qüvvələrin sülhə dəstək olmasını tələb edir. Azərbaycanın dövlət başçısının təşəbbüslərindən biri də bu günlərdə Çexiya Respublikasının paytaxtı Praqa şəhərində uğurla başa çatmış Avropa Siyasi Birliyin Zirvə Toplantısıdır. Toplantı çərçivəsində Azərbaycan-Ermənistan münasibətləri də müzakirə olunub.

Toplantıda Prezident İlham Əliyevin Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti, Fransa Prezidenti və Ermənistanın baş naziri ilə görüşü xüsusi əhəmiyyət daşıdı. Bu görüş mühüm sənədlərin imzalanması ilə tarixə düşdü. Görüşü Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə bir sıra istiqamətdə fəal əməkdaşlığının yeni mərhələyə qədəm qoyması baxımından da yüksək dəyərli hesab olmaq olar.

Çünki Qafqazda tezliklə sülhün bərqərar olmasını istəyən Azərbaycan Ermənistanla sülh müqaviləsinin imzalanmasını təmin edəcək 5 prinsip təqdim edib. Lakin Azərbaycan və Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşması istiqamətində ölkəmiz tərəfindən atılan addımlara, Ermənistanla sülh müqaviləsi imzalanmağına hazır olmağımıza dair ən yüksək səviyyədə edilən bəyanatlarla baxmayaraq, ötən müddət ərzində Ermənistan tərəfindən buna cavab verilməyib. Bunun qarşılığında Ermənistan silahlı birləşmələri diversiyası, oməlləri, terror və münəcişə təhəvvülə məruz salmasını, öz üzərinə götürərək haqq işinə dəstək nümayiş etdirdi - Ermənistanla sülh müqaviləsinin imzalanmasını təmin edəcək 5 prinsipin qəbul edilməsinə dəstək göstərdi.

Görünür odur ki, bu gün Azərbaycanın enerji resurslarına Avropada tələbat böyükdür. Avropa İttifaqı ölkələri həm də bizim üçün əsas ticarət tərəfdaşlarıdır. Artıq ölkəmizin geosiyasi məkanda artan rolu iqtisadi müstəvidə sarmaya qoyuluşu sahəsində də özünü göstərir. Həmçinin neqliyyat sahəsində əməkdaşlıq üçün yeni imkanlar yaradılıb. Azərbaycanın coğrafi vəziyyəti və müasir neqliyyat infrastrukturunu Avropa üçün çox önəmlidir. Burada həm "Şərqi-Qərbi", həm də "Şimal-Cənub" neqliyyat dəhlizləri nəzərdə tutulur.

Təbii ki, "Şərqi-Qərbi", həm də "Şimal-Cənub" neqliyyat dəhlizlərinin istismarına verilmiş Avropa İttifaqı ölkələrinin enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində əsas amillərdən hesab edilir. Bu gün dünya siyasətçilərinin ən aktual məsələlərindən biri enerji təhlükəsizliyidir. Təsəffüf deyin ki, çağdaş dünyamızda baş verən müharibələr, ekoloji və humanitar fəlakətlər, enerji daşıyıcılarının nəqli sahəsində problemlərin və mübahisələrin yaşanması ayrı-ayrı dövlətlərdən enerji təhlükəsizliyi üçün daha ciddi düşünməyi, xüsusən də alternativ neqli sistemlərinin yaradılması istiqamətində əməli hərəkətlərə keçməyi tələb edir. Məmnunluq doğuran odur ki, enerji təhlükəsizliyi ilə bağlı global proseslərin hazırkı gedişatı isə Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsas qoyulan, bu gün Prezident İlham Əliyevin yeni keyfiyyət səviyyəsinə yüksəltdiyi Azərbaycanın enerji siyasətinin nə qədər düşünülmüş və ullağörən olduğunu göstərir. İndiyə qədər həyata keçirilən enerji layihələri belə deməyə əsas verir ki, Azərbaycan özünün enerji siyasəti ilə bağlı nöyi planlaşdırırsa, hər birinin həyata keçməsinə qətiyyətli nail olub.

Xatırladıq ki, son aylar Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında həm təmasların sayı, həm də qarşılıqlı etimad artıb. Ölkəmizin Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlığının önəmli istiqamətlərindən biri siyasi dialoqdur. Artıq yeni sazişin hazırlanması üzərində iş aparılır və onun müddələrinin böyük əksəriyyəti razılaşdırılıb. Ekspertlərin fikrincə, oktyabrın 6-da görüşün sonunda qəbul olunan bəyanat isə rəsmi Bakının növbəti diplomatik qələbəsidir. Çünki Praqa görüşündə Azərbaycan istəyinə nail oldu. Ermənistan ölkəmizin ərazi bütövlüyünü tanıdı. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan 30 il gərgin omək sərf etdiyi bəyanatın təsdiqinə nail oldu. Bəyanatda BMT Nizamnaməsinə əsas götürülüb. Burada ən önəmli məsələlərdən biri odur ki, Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi kimi tanınmış və təsdiqlənib. Praqa görüşündə sərhədlərin delimitasiyası və demarkasiyası ilə bağlı komissiyanın işinin tezliklə başlanmasını razılaşdırılıb. Bu da Azərbaycanın maraqlarına cavab verir. Çünki uzun müddətdir ki, Azərbaycan tərəfi sərhədlərin delimitasiyası və demarkasiyası ilə bağlı müzakirələr aparırdı. Nəhayət ki, bu məqsədə də nail olunub. Beş saatdan artıq çəkən, iki hissədən ibarət olan görüşdə müzakirələr zamanı ermənipərəst qüvvələr tərəfindən müəyyən gərginliklər yaradılısa da, Prezident İlham Əliyevin prinsipiallığı və qətiyyəti sayəsində Azərbaycanın qarşı tərəfi cəhdinin qarşısı alındı.

Sonda ölkəmizin maraqlarına uyğun bəyanat qəbul olundu.

Azərbaycan Prezidentinin mövqeyini yüksək dəyərləndirən ABŞ dövlət katibi Antoni Blinken dövlətimizin başçısı İlham Əliyevə oktyabrın 10-da telefon açaraq bildirdi ki, son dövrlərdə keçirilmiş görüşləri davamlı sülh müqaviləsinə doğru müsbət addımlar kimi səciyyələndirmək lazımdır. O, bu xüsusda Cenevrədə xarici işlər nazirləri və Praqada liderlər səviyyəsində keçirilmiş görüşlərin əhəmiyyətini vurğulayıb. Dövlət katibi həmçinin ABŞ Prezidentinin Milli Təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Çeyk Sallivanın təşəbbüsü ilə Ağ evdə Azərbaycan və Ermənistan nümayəndələri arasında keçirilmiş görüşün əhəmiyyətini qeyd edib. Azərbaycan tərəfindən 17 erməni əsirini geri qaytarılmasını müsbət addım kimi dəyərləndirən A.Blinken ABŞ-in sərhədlərin delimitasiyası, neqliyyat xətlərinin açılması və itkin düşmüş şəxslərin tələyinin müəyyən edilməsi, həmçinin digər humanitar məsələlərin həllində dəstək göstərməyə hazır olduğunu bildirdi.

İctimaiyyətdə məmnunluq doğuran odur ki, dünyanın böyük dövlətlərinin başçıları, siyasətçiləri və analitikləri Azərbaycan Prezidentinin daxilə və xarici siyasətini bəyənir və yüksək dəyərləndirirlər.

Yeri gəlmişkən, bəyanatda Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı məsələnin olmasına gəldikdə onu deyə bilərik ki, bu məsələ 2020-ci il noyabrın 10-da Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan liderləri tərəfindən imzalanmış müvafiq addımlar atılıb.

Praqa görüşünün nəticələri onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycan bu məqsədlərinə doğru inamla irəliləyir. Azərbaycanın irəli sürdüyü 5 prinsip əsasında sülh müqaviləsi artıq demək olar ki, hazırdır. Avropa, Rusiya, ABŞ da bunu dəstəkləyir. Prezident İlham Əliyev irəli sürdüyü prinsiplərin yerinə yetirilməsi üçün qətiyyətli mövqeyə nümayiş etdirir və nəticələr uğurlu olur. Münasibətlər bu qayda-da davam etdi, sonuna kimi sülh müqaviləsinin imzalanması ehtimal edilir.

Azərbaycanın Praqada keçirilən Avropa Siyasi Birliyinin Zirvə Toplantısında növbəti diplomatik qələbəsi ölkəmizin dünyada getdikcə artan nüfuzundan xəbər verir. Azərbaycan Qərblə Şərqi arasında körpü rolunu oynayır və bu, istər iqtisadi, neqliyyat-kommunikasiya, enerji təhlükəsizliyi, istərsə də siyasi dialoqun inkişaf etdirilməsi baxımından böyük önəm daşıyır. Avropa Siyasi Birliyinin Zirvə Toplantısından da göründüyü kimi, Avropa İttifaqı Prezident İlham Əliyevin irəli sürdüyü bütün təşəbbüsləri dəstəkləyir. Bu isə Ermənistanın sülh prosesinə mane olan cəhdlərinin tamamilə iflası deməkdir.

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"

Azərbaycan-Özbəkistan: böyük keçmişdən böyük gələcəyə

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin bu ilin iyun ayında Özbəkistana dövlət səfəri mühüm tarixi əhəmiyyəti ilə yadda qaldı. Səfər çərçivəsində imzalanmış mühüm sənədlər, təməli qoyulan yeni əməkdaşlıqlar münasibətlərin hərtərəfli inkişafı üçün böyük perspektivlər yaratdı. Azərbaycan və Özbəkistan arasında bir çox istiqamətləri əhatə edən 20-yə yaxın sənəd imzalandı, əlaqələrin inkişafı mənzərəsini irəliləmədən müəyyən edən birgə bəyannamə qəbul olundu. Daşkənd şəhərində imzalanmış sazişlərin təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının qanunları qüvvəyə minib.

Ortaq köklər

Azərbaycan və Özbəkistan arasındakı əlaqələr xalqlarımızın doğmalığına, ortaq tarixi köklərə söykənir. Müstəqillik əldə etdikdən sonra iki respublika arasındakı münasibətlər daha da inkişaf etdirilmişdir. Bu münasibətlərin indiki səviyyəyə yüksəlməsində Ulu Öndər Heydər Əliyevin və Özbəkistanın sabiq prezidenti İslam Kərimovun xidmətləri müstəsnaadır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev səfər zamanı hər iki liderin tarixi xidmətlərini yüksək qədrbilənlik hissi ilə yada salmışdır: "Həm sovet dövründə xalqlarımız arasındakı münasibətlər çox yaxın idi, qaradaşlıq zəminində qurulmuşdu. Həm də xüsusilə müstəqillik dövründə Heydər Əliyev və İslam Kərimov - iki ölkənin liderləri ikitərəfli münasibətlərin bax, bugünkü səviyyəyə gəlib çatmasında çox mühüm rol oynamışlar. Yəni bizim dostluğumuzun böyük tarixi və tarixi kökləri vardır. Ancaq müstəqil ölkələr kimi Özbəkistan və Azərbaycan son illər bu əməkdaşlığı yüksək səviyyəyə qaldırılmışlar".

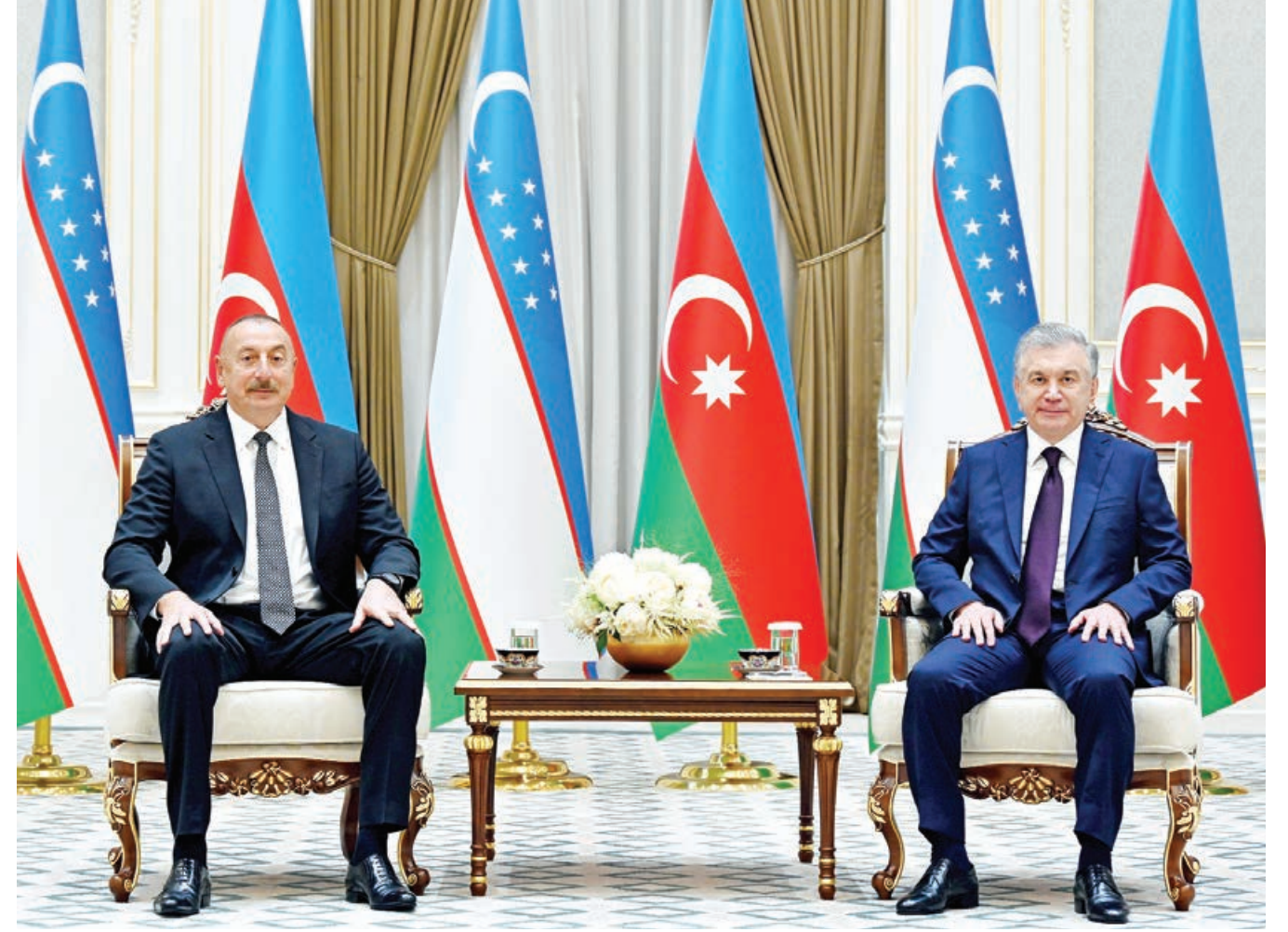
Ulu Öndər Heydər Əliyevin Özbəkistana doğma münasibəti bu qədər türk-dillili ölkədə hər zaman ehtiramla qiymətləndirilib. Bir zamanlar keçmiş ittifaq rəhbərliyində bütün türk dünyasını təmsil edən, türkdillili xalqların qurumuna çevrilən və onların maraqlarını qorumağa çalışan Heydər Əliyev şəxsiyyətinə böyük rəğbət olub. 2010-cu ildə Daşkənddə Azərbaycanın Özbəkistandakı səfirliyinin nəzdində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və Özbəkistanın o zamankı Baş naziri - hazırkı dövlət başçısı Şavkat Mirziyoyevinin iştirakı ilə xeyir-duaları ilə Daşkənddə Azərbaycanın Özbəkistanı ziyarət etməsi, Azərbaycanın dövlətçilik tarixi muzeyi, Azərbaycanın və Özbəkistanın müstəqil tarixi muzeyi də təşkil olunub.

Qaradaş ölkəyə səfəri zamanı Azərbaycan Prezidenti Daşkənddə Azərbaycanın kompakt yaşadıqları ərazidə Heydər Əliyevin xatirəsinə yaradılmış meydanın açılışında iştirak etmişdi. Belə bir meydanın, parkın yaradılması, dahi şəxsiyyətin xatirəsinə memorial kompleksin ucaldılması həm Ulu Öndərə hörmətin, həm də xalqlarımız arasında qaradaşlığın və dostluğun təzahürü kimi qiymətləndirilmişdir.

Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev isə maraqlı bir fakt kimi Azərbaycan Prezidentinin Özbəkistana dövlət səfərinin Ümummilli Lider Heydər Əliyevin bu ölkəyə birinci rəsmi səfərindən düz 25 il sonra keçirildiyini xatırladı: "Heydər Əliyevin adını daşıyan yenilənmiş küçəyə orada qoyulmuş abidə öz xalqın haqqı liderinə və Özbəkistanın yaxın dostu olmuş dahi insanın xatirəsinə bizim ehtiramımızı əlamətdir".

Münasibətlərin inkişafında yeni səhifə

Azərbaycan Prezidentinin dövlət səfəri zamanı müzakirə olunan mövzuların mahiyyəti, forması, məzmunu, əldə olunan nəticələr və qəbul olunan qərarlar Azərbaycanla Özbəkistan arasındakı münasibətlərin inkişafında yeni bir mərhələnin başlanğıcı göstərir. Eyni zamanda hər iki ölkənin bir-biri ilə münasibətlərə nə qədər böyük əhəmiyyət verməsinə dəlalət edir. İki ölkə arasında imzalanmış Strateji tə-

rəfdaşlığın və qarşılıqlı fəaliyyətin genişləndirilməsi haqqında Bəyannamə də bunun daha bir təsdiqidir.

Sənədin məzmununu təhlil etdikdə bəyannamənin global xarakter daşdığı görünür. Bu sənəd ikitərəfli münasibətləri keyfiyyətcə yeni səviyyəyə çatdırır. Mahiyyət etibarilə gələcək fəaliyyətin yol xəritəsi rolunu özünə götürür. İki ölkənin xarici siyasət prioritetlərinin öz əksini tapdığı son dövrlərdə ölkələrin ərazi bütövlüyünün, müstəqilliyinin, suverenliyinin qarşılıqlı dəstəklənməsi ifadə olunur, eləcə də həyat fəaliyyətinin müxtəlif istiqamətləri üzrə konkret məsələlər və hədəflər müəyyənləşdirilib.

Sülh və inkişafa xidmət edən əməkdaşlıq

Azərbaycanla Özbəkistanın qarşılıqlı əlaqələrin inkişafına bu qədər böyük önəm verməsi tarixi doğmalığından, xalqlarımız və ölkələrimiz arasındakı mənəvi bağlardan, sosial-iqtisadi maraqlardan əlavə, həmçinin global realitələrdən irəliləyir. Bu gün Xəzər, Mərkəzi Asiya, Cənubi Qafqaz regionlarının sülh və sabitliyə çox böyük ehtiyacı var. Ümumiyyətlə, müasir dünyamız qarşılıqlı faydalar üçün belə əməkdaşlıqları diktə edir. Xalqların xoşbəxtliyi üçün sülhdən, sabitlikdən, birgə fəaliyyətdən, açıq sərhədlərdən, ölkələrin bir-birinə xoş, səmimi münasibətdən, davamlı inkişaf üçün yaradılan əlverişli mühitdən başqa alternativinin olmadığını nümayiş etdirir. Bu gün Azərbaycanla Özbəkistan arasında güclənən əlaqələr də ümumən regionda sülhün, qarşılıqlı maraqların qorunmasına, sosial-iqtisadi inkişafa, son nəticədə isə insanların rifahına xidmət edir. Azərbaycan və Özbəkistan liderlərinin ortaya qoyduqları siyasi iradə, eləcə də münasibətlərin genişləndirilməsi, möhkəmləndirilməsi, qarşılıqlı dəstək üçün mövcud olan iqtisadi zəmin buna şərait yaradır.

Haqq işimizə dəstək

Özbəkistan Azərbaycanın Cənubi Qafqazda sülh, ədalət, əməkdaşlıq uğrunda həyata keçirdiyi siyasəti, atdığı addımları hər zaman dəstəkləyib. Prezident Şavkat Mirziyoyev rəsmi Daşkənd Vətən müharibəsinin nəticələri və Azərbaycanın tarixi qələbəsi ilə regionda yaratdığı yeni realitələr barədə ölkəsinin mövqeyini bir daha ifadə etdi: "Mənim qarşımda, hörmətli İlham Heydər oğlu dahi atası Heydər Əliyevin işini davam etdirdi və Azərbaycan xalqının özəli torpaqlarını geri qaytarmaqla tarixi ədaləti bərpa etdi. Bu gün Sizin rəhbərliyinizlə Azərbaycanla Özbəkistan arasındakı münasibətlərin inkişafında yeni bir mərhələnin başlanğıcı göstərir. Eyni zamanda hər iki ölkənin bir-biri ilə münasibətlərə nə qədər böyük əhəmiyyət verməsinə dəlalət edir. İki ölkə arasında imzalanmış Strateji tə-

ləti bərpa etmişik. Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü bərpa etmişik".

Prezident İlham Əliyev ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpası işində Özbəkistanın daim Azərbaycanı dəstəklədiyini xatırladı və bildirdi ki, Azərbaycan xalqı on ağır dövrdə özbək xalqının qaradaşlıq dəstəyini hiss etdi: "Bu, bizim üçün çox qiymətli, bunlar bizim münasibətlərimizin tarixində unudulmaz hadisələrdir".

Füzuli şəhərində Özbəkistan hökuməti tərəfindən hədiyyə olaraq orta məktəb binasının inşa olunması qərarı da qaradaş ölkənin Azərbaycanın bu gün azad yurdlarımızda həyata keçirdiyi bərpa-quruculuq tədbirlərinə dəyərli töhfəsidir. Qeyd edək ki, məktəb tikintisi ilə bağlı işlər artıq başlanıb. Növbəti tədris ilinə qədər məktəbin istifadəyə verilməsi planlaşdırılır. Dövlət rəhbərliyi Azərbaycanın bunu çox yüksək qiymətləndirdiyini diqqətə çatdırdı: "Qaradaşlıq münasibəti bizim üçün çox qiymətli, kənd təsərrüfatında əməkdaşlığın dərinləşməsi ilə bağlı əldə edilmiş razılaşmalar da ölkələrimiz və xalqlarımız arasında daha sıx əməkdaşlıqların qurulması, müstəqil faydalar üçün gözəl imkanlar yaradacaq. Sənaye sahəsində əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi, birgə layihələrin reallaşdırılması perspektivi çox böyükdür. Azərbaycan Prezidenti də qarşılıqlı iqtisadi fəaliyyətin gücləndirilməsi, bu məstəvidə əlaqələrin intensivləşdirilməsinə vacib saydı. Hər bir istiqamət - iqtisadi qarşılıqlı fəaliyyət, omtəə dövryyəsinin artırılması, neqliyyat-logistika sferası, energetika üzrə yaxşı nəticələrin əldə edilməsinə vacib saydı. Hər bir istiqamət - iqtisadi qarşılıqlı fəaliyyət, omtəə dövryyəsinin artırılması, neqliyyat-logistika sferası, energetika, hərbi, qarşılıqlı beynəlxalq fəaliyyət və digər sahələr üzrə böyük nailiyyətlərin əldə olunacağına ciddi əsas yaradır.

Hərbi əməkdaşlıq gücləndiriləcək

İki qaradaş ölkənin rəhbərlərinin imza etdiqləri siyasi bəyannamə Azərbaycan və Özbəkistanın müxtəlif məstəvilərdə bir-birinə güclü dəstək verməsinə, həm mövcud beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində, həm də ölkələrimizin və xalqlarımızın təhlükəsizliyi ilə bağlı bütün digər məsələlərdə daim bir-birininə dəstək olmasına imkan yaradacaq.

Bu da hər iki ölkə üçün vacib məsələdir. Hazırda həm Azərbaycan, həm də Özbəkistan müstəqil xarici siyasət kursu yürütdən, öz resurslarına güvənən, sosial-iqtisadi inkişafda böyük uğurlar qazanmış qüdrətli müstəqil dövlətlərdir. Ortaq tarixi köklərə, müasir inkişaf təcrübəsinə, gələcəyə oxşar baxışlara, ümumilikdə isə, regionun, daha geniş götürsək, dünyanın sabahına oxşar baxışlara malik iki ölkənin bir-birinə dəstək olması çox mühümdür. Bu baxımdan bəyannamədə öz əksini tapmış məsələlər, o cümlədən hərbi və hərbi-texniki sahələrdə nəzərdə tutulan əməkdaşlıq xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Azərbaycan Prezidenti görüş zamanı qeyd etdi ki, dünyadakı vəziyyəti nəzərə almaqla ölkələr müdafiə qabiliyyətini möhkəmlətməyə çalışmalıdır. Bu sahə hər bir ölkə üçün, xüsusən bizim ölkələr üçün prioritet əhəmiyyət daşıyır. Bizim yerləşdiyimiz regionlar təhlükəsizliyin və müdafiə qabiliyyətinin möhkəmlənməsi məsələlərinə gündəlik diqqət tələb edir. Ölkələrimiz və xalqlarımız müəyyən könər təhdidlərə üz ləşməli olurlar. Ona görə də hərbi-texniki əməkdaşlıq, habelə hərbi təhsil sahəsində əlaqələr istiqamətində əlavə addımlar atılacaq.

Bu sahədə təcrübə mübadiləsi və praktiki qarşılıqlı fəaliyyət həmişəkindən daha vacib olacaq. "Azərbaycan və Özbəkistan təcrübə mübadiləsi, hərbi-texniki sahədə, müdafiə istiqamətli təhsil sahəsində əməkdaşlıq üzrə fəal əlaqə saxlamaqla təhlükəsizliklərini qarşılıqlı şəkildə möhkəmləndirəcək, addımlarını planlaşdıracaqlar", - deyərək dövlətimizin başçısı bildirdi.

Ticari-iqtisadi tərəqqiyə böyük ümidlər var

Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev bəyan etdi ki, onlar Azərbaycanın müasir neqliyyat şəbəkəsindən, o cümlədən Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolundan istifadə edərək, yük məsələlərini bundan sonra da artırmaq niyyətindədir. Bu, xüsusən ərzaq və sənaye mallarının tranziti məsələlərinə aiddir. Ömtəə dövryyəsinin artırılması, investisiya layihələri, neqliyyat-logistika istiqamətləri, kənd təsərrüfatında əməkdaşlığın dərinləşməsi ilə bağlı əldə edilmiş razılaşmalar da ölkələrimiz və xalqlarımız arasında daha sıx əməkdaşlıqların qurulması, müstəqil faydalar üçün gözəl imkanlar yaradacaq.

Sənaye sahəsində əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi, birgə layihələrin reallaşdırılması perspektivi çox böyükdür. Azərbaycan Prezidenti də qarşılıqlı iqtisadi fəaliyyətin gücləndirilməsi, bu məstəvidə əlaqələrin intensivləşdirilməsinə vacib saydı. Hər bir istiqamət - iqtisadi qarşılıqlı fəaliyyət, omtəə dövryyəsinin artırılması, neqliyyat-logistika sferası, energetika üzrə yaxşı nəticələrin əldə edilməsinə vacib saydı. Hər bir istiqamət - iqtisadi qarşılıqlı fəaliyyət, omtəə dövryyəsinin artırılması, neqliyyat-logistika sferası, energetika, hərbi, qarşılıqlı beynəlxalq fəaliyyət və digər sahələr üzrə böyük nailiyyətlərin əldə olunacağına ciddi əsas yaradır.

Bu gün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin, həm Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyevinin qarşıya qoyulmuş vəzifələrini, verilmiş tapşırıqların icrasını nəzarətdə saxlayacaqları barədə açıqlamaları əlaqələrin inkişafına verilən önəmli göstərməklə bərabər, qarşılıqlı iqtisadi fəaliyyət, ticarət, omtəə dövryyəsinin artırılması, neqliyyat-logistika sferası, energetika, hərbi, qarşılıqlı beynəlxalq fəaliyyət və digər sahələr üzrə böyük nailiyyətlərin əldə olunacağına ciddi əsas yaradır.

Bu günlərdə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin imzaladığı iki ölkə hökumətləri arasında sənaye mülikiyyətinin mühafizəsi sahəsində əməkdaşlıq, beynəlxalq avtomobil əlaqələri, hərbi-texniki əməkdaşlıq, bitki karantini və mühafizəsi sahəsində əməkdaşlıq haqqında sazişlərin təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikasının qanunları qüvvəyə minib.

İradə ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

VƏTƏN müharibəsinin möhtəşəm ZƏFƏRİ

İki əsrə bərabər 19 il

Çingiz Aytmatovun məşhur əsəridir: "Gün var əsrə bərabər". Amma bizimki 17 il iki əsrə bərabər oldu. Yəni İlham Əliyevin 2003-cü il oktyabrın 15-də Prezident seçildikdən sonra iki əsrin ağırsından-acısından, işğalçılardan azad olmağımız üçün 17 il gözlədik. Və arzumuz çatdıq.

2003-cü ilin seçkilərində Ulu Öndər Heydər Əliyev belə demişdi: "Mən İlham Əliyevə özüm qədr inanıram". Heydər Əliyev inanırdı, amma bizlər ilk əvvəllər o qədr inanmırdıq. Ona görə ki, İlham Əliyev sakitcə işini görmüş, biz isə bunlardan xəbərsiz idik. Müxalif qüvvələr atılıb-düşürdü, bizlər də bil-mədən çox vaxt onlara dəstək verirdik və ən çox da dediyimiz o idi ki, "Lazım nə vaxt gələcək?" Lazımın gəlməsini gözləməyə səbrimiz çatmırdı. Amma heç demə "Lazım" öz işini ustahla görmüş.

Şahmat oynayanlar çox gözəl bilirlər, gressmeysterlər 15, 17, 19 gedişi əvvəlcədən görürlər. Bir görüş isə adətən 39-cu, 40-cü gedişə təxirə salınır. Mən bir dəfə əvvəllər yazmışdım ki, Heydər Əliyev yeganə siyasətçidir ki, şahmatda 39-cu, 40-cü gedişi görür. Heç demə təxirə salmadan sonrakı 41-ci gedişi də görmüş və bu 41-ci gediş də İlham Əliyev imiş. İlham Əliyev də 42-ci, 43-cü gedişi görmüş və rəqibini, düşməni həmin gedişlərdə mat vəziyyətinə salmağı bacarmış.

Bunun üçün də 17 il vaxt lazımdır.

İlham Əliyev özünü prezidentliyə namizəd verəndə müxalifət səs-küy salmışdı ki, "siyasətçi deyil və dövləti idarə edə bilməyəcək". Deməli, Bakının adı universitet və institutlarında oxuyanlar siyasətçi ola bilməmişlər, amma dünyanın ən nüfuzlu ali məktəbi olan Moskva Dövlət Beynəlxalq Əlaqələr İnstitutunu bitirmiş, dünya diplomiyasını gözəl bilən İlham Əliyev siyasətdən xəbərsiz imiş?!

Mən o vaxt belə bir yazı yazmışdım. Alparslan Türkeşin özünü namizədliyini verəndə Türkiyədəki bozqurdlar ayağa qalxmışdılar ki, bəs Toğrul bəy Bozqurdun məktəbini oxumayıb, keçməyib.

O vaxt Toğrul bəy belə bir açıqlama vermişdi ki, necə oldu ki, həftədə iki-üç dəfə mənim atamın ayağı və dərsliklərinin üzünü yazdığı ülgü okullarına iki saatlıq dərsə gedənlər ülgüçü ola bilirlər, amma mən qırx il dünya ülgüçülərinin başkanı Alparslan Türkeşin gündə 24 saat yanında olsam da, ülgüçü sayılmıram? Və

onu da yazmışdım ki, İlham Əliyev 40 ildir Heydər Əliyevdən dərs aldığı halda necə ola bilər ki, siyasəti bilməsin və ya siyasətdən uzaq olsun?

Tarix və həyat göstərdi ki, İlham Əliyev Heydər Əliyevdən götdürdüydü dərsdən "əla" qiymət alıb.

Və bu gün dünyanın siyasət meydanında bir lider kimi öz adını Heydər Əliyevdən götdürdüydü dərsinə qızıl hərflərlə yazdırmağı bacarıb.

Söhbət ondan getmir ki, 44 günlük müharibədə Azərbaycan xalqını ikislik "Qarabağ problemi"ndən birdəfəlik xilas edib. Həm də söhbət ondan gedir ki, Azərbaycanı türk dövlətlərinin birliyi mərkəzinə çevirib və atdığı hər addım da təkə dünya azərbaycanlılarının yox, bütün türklərin möhtəşəm birliyinə, işıqlı sabahına doğru yönəlib.

Əsrlərboyu dikte edilən Azərbaycan bu gün təkə Avropaya deyil, dünyaya dikte

edir. Təbii ki, bu da Prezident İlham Əliyevin çox müdrik siyasətinin nəticəsidir.

O, Qarabağı azad etməklə, işğal olunan torpaqlarımızı əsərdən qurtarmaqla təkə atası Heydər Əliyevin yox, 50 milyonluq Azərbaycan xalqının və 300 milyonluq türk millətinin müqəddəs arzusunun həyata keçirir.

Bu gün İlham Əliyevin hakimiyyətə gəlməsindən 19 il ötür. Ona görə yazımın başlığını belə qoymuşam: "İki əsrə bərabər 19 il". Heç kəsə sirmə deyil ki, Şah İsmayıldan sonra belə bir zəfər tarixini İlham Əliyev yazdı. Necə ki, heç vaxt Şah İsmayılı unuturuq, üstündən beş əsr keçsə də, İlham Əliyev də unudulmacaq. Nə qədər Azərbaycan var - bu da əbədidir, deməli, İlham Əliyev də var olacaq və əbədi olacaq! Və həm biz, həm də bizdən sonrakı nəsillər Qarabağda, Şuşada, Ağdamda, Kəlbəcərdə, Laçında, Xankəndidə, Ağdərədə daim xoşbəxt yaşayacaqdır. Və qələbədən sonrakı müddətdə Qarabağda aparılan tikinti-bərpa işləri bunu bir daha sübut edir. İlham Əliyev bu dəqiqə Qarabağla nəfəs alır. Bunun təsdiqi kimi onun tez-tez işğaldan azad edilmiş Qarabağ səfərlərindən və hər səfərində ya təməlini qoyduğu, ya açılışını etdiyi obyektləri yada

salmaq kifayətdir. Deyəsən, ən çox sevdiyi şəhər də Şuşadır ki, tez-tez ailəsini də götürüb bu şəhərə gedir. Hər gedişində də ya yeni binaların açılışını edir, ya da təməlini qoyur. Və mənə elə gəlir ki, hər dəfə Şuşanın havasını ciyərlərinə çəkəndə, Cıdır düzündə dayanıb bütün Qarabağı seyr edəndə bir az da gəncləşir.

Mən həm Ağdamda, həm Füzulidə, həm də Şuşada bunun şahidi olmuşam. İnsan zəfər gələndə necə sevinc hissi keçirir, görmüşəm ki, Qarabağı azad edən möhtəşəm Prezident İlham Əliyev də həmin sevinci keçirir.

Özü də bu sevinci hamı ilə bölüşmək istəyir. Bir arzumuz da yazım.

Şuşanın özlünü Pənahəli xan qoyub, Şuşanı düşmən işğalından azad edib xalqımıza bağışlayan da cənab Prezident İlham Əliyevdir. Arzu edirəm ki, Şuşanın binəsini qoyan Pənahəli xanın da bu şəhərdə heykəli ucaldılsın, eləcə də Şuşanı düşmən işğalından azad edən İlham Əliyevin də elə sağlığında bu şəhərdə heykəli ucaldılsın.

Tanrı Xalqımızı qorusun! Tanrı Prezidentimizi qorusun!

Qarabağ Azərbaycandır!

Aqil ABBAS,
Milli Məclisin deputatı

14 ZƏFƏR gündəliyi oktyabr 2020-ci il

Gecə saat 01:00 radələrində Ermənistan Respublikası tərəfindən Azərbaycanın işğal olunmuş Kəlbəcər rayonu ilə yaxın sərhəd zonasında bir neçə əməliyyat-taktiki ballistik raket kompleksinin start mövqeyində yerləşdirilməsi müşahidə olunur.

Bu ərazidəki raket kompleksləri Azərbaycanın Gəncə, Mingəçevir və digər şəhərlərindəki dinc əhali və infrastrukturaya doğru hədəflənir.

Oktyabrın 11-də Ermənistan tərəfindən Gəncə şəhərində törədilmiş hərbi cinayətə bənzər növbəti hadisənin təkrarlanmaması və raket

Humanitar atəşkəs rejiminə əməl edən qoşunlarımız bütün cəbhə boyu əməliyyat üstünlüyünü saxlayırlar.

Səhər saat 08:36 radələrində düşmən tərəfindən Azərbaycanın işğal olunmuş Kəlbəcər rayonuna yaxın sərhəddə növbəti əməliyyat-taktiki ballistik raket kompleksinin start vəziyyətinə gətirildiyi müşahidə edilir.

Mülki insanlar arasında tələfata səbəb olmaq, mülki infrastrukturaya xələf yetirmək məqsədilə əməliyyat-taktiki raketlər Gəncə, Mingəçevir və ölkəmizin digər şəhərlərinə doğru hədəflənmişdir. Legitim hərbi hədəf kimi start vəziyyətində olan raketlər qabaqlayıcı dəqiq zərbə ilə sıradan çıxarılır.

Günorta saatlarında cəbhənin Füzuli rayonu istiqamətində Ermənistan silahlı qüvvələrinə məxsus PUA bölmələrimiz tərəfindən məhv edilir.

Hərbi İnformasiya Mərkəzində brifinq keçirilir. Azərbaycan Hərbi Hava Qüvvələrinin qərargah rəisi, general-mayor İkrəm Əliyev mülki əhalini hədəfə alan Ermənistan silahlı qüvvələrinə məxsus əməliyyat-taktiki komplekslərin taktiki xüsusiyyətləri və onların imkanları barədə məlumat verir.

Qeyd edilir ki, 9K72 əməliyyat-taktiki raket kompleksinin (OTZK) 8K14 raketini iki birgə canlı qüvvəni, idarəetmə məntəqələrini, aerodromları və digər əsas obyektləri məhv etmək üçün təyin olunur. Bu kompleks silahlanmaya 1967-ci ildə qəbul edilmişdir. Raketin atəş məsafəsi 50-300 kilometr, maksimal uzaqlığa uçuş vaxtı 5 dəqiqə, start çəkisi 5862 kiloqram, doldurulmamış raketin çəkisi isə 2076 kiloqramdır. Uzunluğu 11 metr 164 santimetrdir. Korpusunun diametri 880 millimetrdir. Kompleksin ümumi çəkisi 37 ton, döyüş heyəti 8 nəfərdən ibarətdir.

Əgər bu raket atılıbsaydı, o, hətta Bakının da ətrafına düşə bilərdi. Yəni bu sistemlər Dağlıq Qarabağ ərazisinə keçsəydi, həmin sistemlərin atəş məsafəsi Bakıdan da uzağı hədəfləyirdi.

Brifinqdə o da vurğulan ki, gecə saat 01 radələrində iki ədəd və səhər 08:30 radələrində bir ədəd olmaqla, ümumilikdə, üç ədəd "Elbrus" ballistik raket qurğularının ordumuz tərəfindən aşkarlanaraq məhv edilmişdir.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Düşməne aid "Elbrus" və "Toçka-U" əməliyyat-taktiki ballistik raket qurğularının məhv edilmə rayonları

Qəhrəman Azərbaycan neftçiləri əmək növbəsində idilər

Onlar Ali Baş Komandana ön cəbhəyə getməyə hazır olduqlarını da bildirmişdilər

İqtisadiyyatımız
Vətən müharibəsi
günlərində

Vətən müharibəsi günlərində Azərbaycan neftçiləri də dövlət başçısı, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin ətrafında sıx birlişdiklərini, xalqla, ordula birlikdə olduqlarını bəyan edirdilər.

Bu çətin və həssas dövrdə Azərbaycan neftçiləri əmək növbəsində idilər. Koronavirus pandemiyasından qorunmağın şərtlərinə ciddi əməl etməklə onlar yerin təkindəki və dənizin dibindəki sərvişlərini üzə çıxarırdılar. Beləliklə, zəngin ödəmələrinin davam etdirir, ölkənin iqtisadi qüdrətini artırır, xalqımıza, döyüşən ordumuza dəstək olurdular.

SOCAR-ın (Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti) baş ofisində keçirilən onlayn müşavirədə onlar ölkənin Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyevə müraciət qəbul etdilər. Müraciətdə bildirdilər ki, neftçilər sırasından da könüllü olaraq ön cəbhəyə gedənlər var. Qalanları arxa cəbhədə Vətənin qüdrətini artırmaq uğrunda sayılı çalışırlar. Bununla yanaşı, onlar da döyüşlərə qatılmaq şübhəsi ilə yaşayırlar, hər an intizarla ömrü gözləyirlər: "Cənab Ali Baş Komandan, biz neftçilər Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası, uzun illərdən bəri haqqı tapdığımız soydaşlarımızın öz doğma ocaqlarına qayıtması, Vətənimizin və xalqımızın əbədi azadlığı və xoşbəxtliyi naminə başladığımız bu haqq işinizə sona qədər sadıq və əmrinizi gözləyirik. Bu gün hamımız şanlı Azərbaycan əsgəriyik. Vətənimizin işğaldan tamamilə azad olunacağı anı gününə, saatbasat ya xınlaşdırmaq üçün hamımız əlimizdən gələni etməli, gecə-gündüz çalışaraq, Azərbaycanın haqq işinə - ədalətin tən-tənəsinə töhfəmizi verməliyik".

Neft Daşlarında, Çilov, Pirallahı adalarında, qurudakı mədənlərdə, Xəzərdəki çoxsaylı özlü və platformalarda əmək növbələri davam edirdi.

"Azəri-Çıraq-Günəşli"də (AÇG) neft və qaz hasilatı həmişəki kimi ahdəndə gedirdi. Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondu (ARDNF) 2020-ci ilin əvvəlindən noyabrın 1-dək bu yataqlar blokunun işlənməsi layihəsinin reallaşdırılması çərçivəsində 3 milyard 57 milyon dollar gəlir əldə edildiyi barədə məlumat verirdi.

Heydər Əliyev adına Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac neft kəməri təhlükəsiz işləyirdi. Gürcüstana və Türkiyəyə "Şahdəniz" yatağından ahdəndə qəzildə qaz ixrac olunurdu. Avropaya mavi yanacaq neqlə edəcək kəmərin - TAP-ın (Trans-Adriatik Qaz Boru Kəməri) tikintisi də həmin dövrə təsadüf etdi.

Sahədə bir-birinin ardınca yeniliklər baş verirdi. Sumqayıtda yeni yanacaq qazdırma məntəqəsi açılmışdı. Dövlət bu çətin məqamlarda da əhalinin qayğılarını diqqət mərkəzində

saxlayırdı. "Azəriqaz" İstehsalat Birliyi müharibənin davam etdiyi dövrdə təkə bir həftə ərzində 700-dən çox fərdi yaşayış evinə qaz çəkilişini yekunlaşdırmış, onlar mavi yanacaq təminatı olmuşdu.

Birlik payız-qış mövsümünə hazırlıqla bağlı qazlaşma işləri aparılan yaşayış məntəqələrində fəaliyyətini bir qədər də sürətləndirmişdi. Belə yaşayış məntəqələrində bir-birinin ardınca qaz açılışları təmin edilirdi.

Bir həftədə Tovuz rayonunun Çatax kəndində 70 fərdi yaşayış evinə qaz verilmişdi. Bundan başqa, Xəzər rayonu Buzovna qəsəbəsi Şüvəlan-Buzovna yolunun sağ tərəfindəki "Albalıq" və "Təmənis" adlandırılan ərazilərə düşən yeni massivdə 358, Sabuncu rayonu Zabrat qəsəbəsi, M.İbrahimov küçəsində yeni massivdə 137 və Qaradağ rayonunda bir neçə yaşayış massi-

vində bir qrup fərdi yaşayış evi təbii qaz almışdı. Eyni zamanda Göyçay rayonunun Ərəbşahverdi kəndində 68, Şıxlar kəndində 71 fərdi yaşayış evi qazla təmin edilmişdi.

Gəncə şəhərinin Şıxzamanlı və Cavadxan, Abşeron rayonunun Qobu və Hökməli qəsəbələrindəki yeni yaşayış massivlərində, Ağdaş rayonunun Şıxlı, Yenikənd, Aşağı Qobuüstü, Qobuüstü və Yuxarı Nemətəbad, Şabran rayonunun Ceyranlı və Vələsli, Gədəbəy rayonunun Arıqaran və Əyriyöv, Siyəzən rayonunun Məşrif, Lerik rayonunun Bibiyani və Məşriqəon kəndlərində qazlaşma ilə bağlı işlər davam edirdi.

Neftçilər döyüşən ordunu, şəhid ailələrini və qaziləri də unuturdular. SOCAR-da Silahlı Qüvvələrə yardım kampaniyası təşkil olunmuşdu.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

Dövlət başçısının istənilən ölkəyə səfərinin iqtisadi baxımdan xüsusi çəkisi bu istiqamətdə bağlanmış müqavilələrin sayı və əlbəttə ki, məzmunu ilə sıx bağlıdır. Oktyabrın 11-də Bişkekə Azərbaycanla Qırğızstan arasında Birinci Dövlətlərarası Şurasının geniş tərkibdə iclası və iki dövlət başçısının iştirakı ilə mühüm sənədlərin təsdiqlənməsi mərasimi də xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Xəbər verdiyi kimi, səfər çərçivəsində prezidentlər "Azərbaycan Respublikası və Qırğız Respublikası arasında Birinci Dövlətlərarası Şurasının iclasının Qərarı"nı imzaladılar. Həmçinin iki ölkənin müvafiq qurumları arasında orta və kiçik biznesin inkişafı, Bakı və Bişkek şəhərləri arasında qardaşlıq əlaqələrinin qurulması, ətraf mühitin qorunması, məcburi sosial dövlət işğortası barədə anlaşma memorandumları imzalandı, 2023-2025-ci illər üzrə əməkdaşlıq proqramı barədə sənəd qəbul edildi. Əlavə olaraq Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Qırğız Respublikası Hökuməti arasında bitki karantini sahəsində əməkdaşlıq və Azərbaycan-Qırğız İnkişaf Fondunun yaradılması haqqında sənədlər imzalandı. Bununla da Azərbaycan-Qırğızistan iqtisadi əlaqələrinin daha mükəmməl təməli qurulmuş oldu.

İki dövlət arasında çoxsaylı sənədlərin imzalanması iqtisadi əlaqələrin və beynəlxalq münasibətlərin demək olar ki, strateji tərəfdaşlıq ruhunda yeni bir mərhələyə adlanmasını təsdiq etdi. Burada qeyd olunması ön vacib məqam odur ki, ölkələrimiz arasında çoxtərəfli əməkdaşlıq üzrə aktual məsələlərə dair geniş danışıqlar aparılmış, qarşılıqlı maraq doğuran beynəlxalq və regional mövzular çözülmüşdür. Prezident Sadır Japarovun sözləridir: "Məmnuniyyətlə qeyd edirəm ki, Dövlətlərarası Şurasının fəaliyyəti başlanıb və bu gün imzalanmış sənədlər əməkdaşlığımızın siyasi, ticarət-investisiya sahələrində fəal inkişafının əyani göstəricisidir". Qırğızstan Prezidenti həmçinin Heydər Əliyev adına və Nizami Gəncəvi adına ümumtəhsil

Azərbaycanın qardaşlıq missiyası

İlham ƏLİYEV: "Biz artıq uzun illərdir ki, dost ölkələr üçün investoruq"

məktəblərinin açılışını iki xalqın qonulmaz dostluğunun nümunəsi kimi qiymətləndirmişdir. "Sevindirici haldır ki, qeyd edilən gözəl məktəblərdə bizim gənclər, Qırğızstanın gələcəyi təhsil alacaq. Əminəm ki, bizim oğlanlarımız və qızlarımız qardaş Azərbaycan ilə Qırğızstan arasında dostluq və əməkdaşlıq körpüsü olacaqlar".

Bu münasibətlərin davamı kimi Qırğızstanın Azərbaycanla iqtisadi sahələrdə geniş əməkdaşlığa hazır olduğunu da vurğulamaq vacibdir. Yeni bağlanmış müqavilələrlə iki dövlət bir daha iqtisadi münasibətlərinin strateji xarakterini təsdiqləmək və yeni mərhələyə adlanmaqla neqliyyat-logistika, informasiya-kommunikasiya texnologiyaları, təhsil, turizm və idman sahələrində görülməli böyük işlərə yaşıl işıq yandırmışdır.

Qeyd etmək lazımdır ki, bu, Azərbaycan Prezidentinin

dost ölkəyə ilk səfəri deyil. Dövlət başçısı beynəlxalq təşkilatların işində iştirak edərək Bişkekə bir neçə dəfə səfər etmiş, yarım il əvvəl isə Qırğızstan Prezidenti ilə Bakıda görüşmüşdür. Qarşılıqlı təmasların belə intensivliklə təşkil edilməsi onu göstərir ki, hər iki tərəf əlaqələrin daha sürətlə inkişaf etməsində maraqlıdır. İlham Əliyev Bakı görüşündən sonra birgə Qırğızstan-Azərbaycan İnkişaf Fondunun yaradılması barədə qərarın vacibliyini belə qiymət verir: "Bu fond inkişafa, investisiyaların cəlb edilməsinə, iş yerlərinin yaradılmasına və ticarət-iqtisadi sahədə əməkdaşlığın genişləndirilməsinə üçün daha çox ilkin şərtlərin formalaşdırılmasına xidmət edəcəkdir". Eyni zamanda yarım il əvvəl strateji tərəfdaşlıq barəsində imzalanmış müqavilələrin intensivliyini ar-

tırmış, qarşıya qoyulan məqsədlərin çoxunu real siyasətə transformasiya etmişdir.

Bu əməkdaşlığın yüksək texnologiyalar və hətta kosmik əlaqələri əhatə etməsi diqqət çəkir. Artıq Azərbaycanın iki peyki "Azersky" və "Azerspace-1" qırğız tərəfdaşlarımızla xidmət göstərir. Prezident İlham Əliyev qarşılıqlı iqtisadi əlaqələrin daha da zəngin olacağını belə vurğulamışdır: "...biz bu sahədə qarşılıqlı fəaliyyətin gələcək inkişaf yollarını müəyyənləşdirmişik. Neqliyyat-tranzit sahəsində Çin-Qırğızstan-Özbəkistan-Xəzər yeni dəmir yolunun tikintisinə və istismarına başlamaqla omtəə dövrüyyəsinin artması və yüklərin daşınmasının ucuzlaşması üçün imkanlar yaranacaqdır. Biz qardaş Qırğızstan xalqını, eləcə də digər tərəfdaş ölkələri bu mühüm layihənin icrasına başlanmasını münasibətlə təbrik edirik.

Beləliklə, neqliyyat yollarına sahib olmaqla, Qırğızstan hökuməti üçün prioritet sahələrdə investisiya siyasətini birgə həyata keçirməklə, beynəlxalq hüquqi xarakterli belə möhkəm bazaya, möhür artıq qeyd etdiyim kimi, strateji tərəfdaşlıq haqqında bəyannamaya, bu gün burada, Bişkekə, yarım il bundan əvvəl Bakıda imzalanmış sənədlərə malik olmaqla, biz, əslində, bəzi səbəblər üzündən əvvəlki illərdə ölkədən buraxdığımızın qərarına vaxt kəsiyənə hansısa dərəcədə yerini doldururuq. Düşünürəm, bizim gələcək əməkdaşlığımızın başlıca istiqamətlərindən biri möhür odur ki, biz konkret nəticələrə hədəflənmişik".

Ən maraqlı amillərdən biri odur ki, Azərbaycan Prezidentinin erməni faşizmini məğlub və torpaqlarımızı işğaldan azad etdikdən sonra dünya miqyasında qalib lider kimi qeyri-

adi nüfuz sahibinə çevrilmişdir. İlham Əliyevin reytinqini artıran ikinci amil işğaldan azad edilmiş ərazilərdə möhtəşəm quruculuq işlərinin aparılmasıdır. Bütün bunlar aydın göstərir ki, Azərbaycan Prezidenti Orta Asiya ölkələrində xüsusi rəğbət sahibidir, milyonlarla insanın qəlbində türk xalqının möhtəşəm qələbəsinin müəllifidir. Ölkəmizin belə sığrayışla inkişafı bütün türk dünyasının gücünü və beynəlxalq nüfuzunu, həm də iqtisadi potensialını qat-qat artırır. Dövlət başçısının sözləridir: "...biz artıq uzun illərdir ki, dost ölkələr üçün investoruq və bizim investisiyalar vəsait qoymadığımız ölkələrdə əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi işinə, bizim qarşılıqlı maraqlarımıza xidmət edir".

Bahadır İMANQULİYEV,
"Azərbaycan"

DSMF-nin gəlirləri 4,2 milyard manatdan çox olub

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun (DSMF) gəlirləri bu ilin 9 ayında proqnozla müqayisədə 2,8 faiz və ya 116 milyon manat artaraq 4 milyard 237 milyon manata çatıb.

Fondun gəlirləri tərkibində məcburi dövlət sosial sığorta da xilomaları yanvar-sentyabr aylarında proqnoza nisbətən 3,6 faiz və ya 114 milyon manat artaraq 3 milyard 302 milyon manat olub.

DSMF-nin xərcləri isə 3 milyard 893 milyon manat təşkil edib ki, bu da ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 6,3 faiz və ya 230 milyon manat çoxdur.

Ağdam Sənaye Parkının rezidentləri tikinti işlərinə başlayıb

Iqtisadi Zonaların İnkişafı Agentliyinin (İZİA) idarəçiliyində olan Ağdam Sənaye Parkının rezidentləri tikinti işlərinə başlayıb. Sənaye Parkının rezidentlərindən "Dadaş-N" MMC müxtəlif çeşiddə sintetik xalçaların, "Veliev" MMC Prefabrik dəmir-beton məmulatları istehsal müəssisələrinin inşasına start verib.

Sənaye Parkının digər rezidentləri tərəfindən isə layihələndirmə işləri görülür və yaxın zamanda tikinti işlərinə başlanma planlaşdırılır. Bundan başqa, Ağdam Sənaye Parkında iki şirkət qeyri-rezidentlik statusu verilib. Onlardan biri - "Yüksəl Beton" QSC Artıq Sənaye Parkının ərazisində beton istehsalı müəssisəsi inşa edib, məhsulun topdan və pörəkəndə satışına başlanılıb. Şirkətin istehsal etdiyi beton məhsulundan Ağdam Sənaye Parkı ilə yanaşı, rayonda aparılan tikinti-quradırma işlərində də istifadə olunur.

Daha bir qeyri-rezident olan "PMD Projects" MMC Sənaye Parkının ərazisində beton istehsalı, onun topdan və pörəkəndə satışı ilə məşğul olacaq. MMC artıq layihələndirmə işlərinə başlayıb.

Qeyd edək ki, Ağdam Sənaye Parkında 9 sahibkar rezidentlik statusu verilib. Həmin rezidentlər tərəfindən 50 milyon manatdan çox investisiya yatırılması və 1000-dən artıq daimi iş yerinin yaradılması nəzərdə tutulur.

Azərbaycan neftinin qiyməti 97 dollara yaxınlaşır

Azərbaycan neftinin qiyməti ucuzlaşıb. "Azeri Light" markalı neftin bir barelinin qiyməti 1,89 dollar azalaraq 96,94 dollar olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan neftinin bir barelinin bu il özündə maksimum qiyməti martın 9-da (135,99) qeydə alınmışdı.

Şəhid ailəsi üzvləri və əlilliyi olan şəxslərdən daha bir qrupu sanatoriya-kurort, müalicə mərkəzlərinə yola salımb

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki Sosial Xidmətlər Agentliyi tərəfindən daha 56 nəfər imtiyazlı şəxs yollayışla təmin olunaraq xəstəliklərinə uyğun sanatoriya-kurort və müalicə mərkəzlərinə yola salımb.

Onlar şəhid ailəsi üzvləri və əlilliyi olan şəxslərdir. 18 yaşnadək əlilliyi olan şəxslər valideynlərindən birinin müşayiəti ilə göndəriliblər.

Bakı-Şamaxı-Yevlax avtomobil yolunda daha bir piyada keçidi istifadəyə verilib

Prezident İlham Əliyevin vətəndaşların avtomobil yollarını rahat və təhlükəsiz şəkildə keçməsinə təmin etmək istiqamətində verdiyi göstəriş və tapşırıqlarına əsasən, Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi tərəfindən kompleks tədbirlər həyata keçirilib.

Agentlik tərəfindən bu çərçivədə daha bir layihə yekunlaşıb. M-4 Bakı-Şamaxı-Yevlax avtomobil yolunun 18,5-ci km-də inşa olunan yerüstü piyada keçidi vətəndaşların istifadəsinə verilib.

Piyada keçidinin tikintisi layihəsi çərçivəsində yolun hər iki tərəfində yeni avtobus

yollayışla təmin olunanlar Naxçıvan Muxtar Respublikasındakı "Duzdağ" Fizioterapiya Mərkəzi, "Darıdağ" Arsenli Su Müalicəxanası və Naxçıvan Diaqnostika-Müalicə Mərkəzində bərpa-müalicə kursu keçəcəklər.

Agentlik tərəfindən postmüharibə dövründə 6500-dən çox imtiyazlı şəxs yollayışla təmin olunaraq sanatoriya-kurort və müalicə mərkəzlərinə yola salımb.

ciblikləri, iki avtobus dayanacağı, keçidin istismarına nəzarət edən işçilər üçün bir nəzarət otağının tikintisi işləri, həmçinin piyada keçidinin ətrafı üzrə tam şəkildə abadlaşdırılma işləri görülüb.

İki giriş-çixışdan ibarət piyada keçidi orta dayaqsız metal konstruksiyalıdır. Keçiddə fiziki məhdudiyətli şəxslərin rahat hərəkətini təmin etmək üçün müasir lift sistemləri quraşdırılıb.

Hazırda sözügedən magistr al yolu 20,2 və 25-ci km-lik hissələrində də yüngül konstruksiyalı keçidlər inşa edilir. Tikinti işlərinin cari il ərzində başa çatdırılması nəzərdə tutulur.

Məlum olduğu kimi, Azərbaycan iqtisadiyyatında aparıcı sahə neft-qaz sektorudur. Sovetlər birliyi dövründə də ölkəmizdə bu sahə öndə olub. Müstəqilliyimizi yenidən bərpa etdikdən sonra qeyri-neft-qaz sektorunun inkişafına xüsusi önəm verilməyə başlandı. Səbəb ölkənin neft-qaz gəlirlərindən olan asılılığın azaltmaqdır.

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi və qeyri-neft-qaz sektorunun inkişaf etdirilməsi üçün dərin islahatlar həyata keçirilib. Ötən dövr ərzində bu sahə xeyli inkişaf edib. Sənayenin yeni sahələrinin yaradılması sayəsində təzə məhsul növləri istehsal edilərək ölkənin tələbatının ödənilməsinə nail olundu. Beləliklə, ölkədən valyuta axını xeyli azalıb. Üstəlik, bir çox sahədə məhsul ixracına nail olmuşuq ki, bu da əlavə valyuta qazanmağa imkan verir.

Aparılan islahatlar sayəsində sənaye ilə yanaşı, aqrar sektorda da uğurlar qazanılıb. Hazırda qeyri-neft-qaz sənayesi mallarının ixracı ilə yanaşı, kənd təsərrüfatı məhsulları da ixrac olunur, hətta bir çox halda ixracda bu sahə öndə çıxır.

Iqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin (İTKM) verdiyi məlumata görə, cari ilin yanvar-avqust aylarında Azərbaycanın ümumi ixracı 26,2, qeyri-neft sektoru üzrə isə ixrac 1,9 milyard dollar təşkil edib. Qeyri-neft sektoru üzrə ixrac ötən ilin ilk səkkiz ayı ilə müqayisədə 19 faiz artıb. Bu ilin yanvar-avqust ayları ərzində kimya sənayesi məhsullarının ixracı 3 dəfə, alüminium və ondan hazırlanan məmulatların ixracı 66 faiz, qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatların ixracı 21,1 faiz çoxalıb. Aqrar və aqrar sənaye məhsulları üzrə birgə ixracın statistik dəyəri 537,8 milyon dollar təşkil edib. Cari ilin yanvar-avqust ayları ərzində ixrac edilən meyvə-tərəvəz məhsulları aqrar məhsullar qrupunun 93,2 faizi qədər olub. Hesabat dövrü ərzində yeməli

İxracda aqrar və aqrar-sənaye məhsullarının çəkisi artıb

meyvələr və qoz-findığın ixracı 25,1 faiz artaraq 227,7 milyon, tərəvəz ixracı isə 180,5 milyon dollara çatıb.

Aqrar məhsullar strukturunda 3,4 faizlik paya malik bütün və tütünün sənaye əvəzçilərinin ixracı ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2,7 dəfə artaraq 15 milyon dollar təşkil edib.

Qeyri-neft-qaz ixracının tərkib hissəsində əhəmiyyətli yer tutan aqrar-sənaye məhsullarının yaratdığı əlavə dəyər ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 9 faiz artıb. Aqrar-sənaye məhsullarının strukturunda 8,6 faizlik paya malik çay ixracı 53,9 faiz artaraq 8,5 milyon dollar təşkil edib. Habelə sözügedən sənaye məhsullarının hərəkətverici qüvvəsi hesab edilən bitki və heyvan mənşəli piylər və yağlar 8,4 faiz artaraq 20,9 milyon dollar səviyyəsinə çatıb.

Bu ilin yanvar-avqust ayları ərzində ixrac edilən qeyri-neft sektoruna aid malların siyahısında pambıq məhluci 143,4 milyon dollarla birinci yerdə olub. Həmin siyahıda karbamid 142,2 milyon dollarla ikinci, tomat (pomidor) 134,2 milyon dollarla üçüncü yerdə qərarlaşıb.

Cari ilin yanvar-avqust ayları ərzində Rusiya Federasiyasına 527,6,

Türkiyəyə 491,1 Gürcüstana 126,9, İsveçrə Konfederasiyasına 117,7, ABŞ-yə isə 60,1 milyon dollar dəyərində qeyri-neft sektoruna aid mal ixrac olunub.

Iqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin verdiyi məlumata görə, cari ilin avqust ayı üzrə ixrac 3,7 milyard dollar təşkil edib, qeyri-neft sektoru üzrə ixrac isə 204 milyon dollar olub. Bu ilin avqust ayı ərzində yeyinti məhsulları üzrə ixrac 21,5 faiz artaraq 46,6 milyon dollar, qeyri-yeyinti məhsulları üzrə isə 157,4 milyon dollara çatıb.

Həmin ayda qeyri-neft sektoruna aid ən çox mal ixrac edilən ölkələrin siyahısında Rusiya Federasiyası birinci, Türkiyə ikinci və Gürcüstan üçüncü olub. Avqust ayında ixrac edilən qeyri-neft sektoruna aid malların ixracında karbamid 20,3 milyon dollarla birinci, qızıl 16,1 milyon dollarla ikinci və şaftalı 12,3 milyon dollarla üçüncü olub.

Mərkəzin təqdim etdiyi "İxrac icmalı"nın oktyabr sayına görə, cari ilin yanvar-sentyabr aylarında Azərbaycanın ümumi ixracı 29,5 milyard dollar, qeyri-neft sektoru üzrə ixrac 2,1 milyard dollar təşkil edib. Qeyri-neft sektoru üzrə

ixrac ötən ilin doqquz ayı ilə müqayisədə 17 faiz artıb. Yanvar-sentyabr ayları ərzində kimya sənayesi məhsullarının ixracı 2,4 dəfə, alüminium və ondan hazırlanan məmulatların ixracı 38 faiz, qara metallar və onlardan hazırlanan məmulatların ixracı 20,7 faiz çoxalıb.

Aqrar və aqrar sənaye məhsulları üzrə birgə ixracın statistik dəyəri 591,5 milyon dollar təşkil edib. Yanvar-sentyabr ayları ərzində ixrac edilən meyvə-tərəvəz məhsulları aqrar məhsullar qrupunun 92,9 faizini təşkil edib. Qeyri-neft-qaz ixracının tərkib hissəsində əhəmiyyətli yer tutan aqrar-sənaye məhsullarının yaratdığı əlavə dəyər ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 17,6 faiz artıb.

Bu ilin sentyabr ayı üzrə ixrac 3,3 milyard dollar, qeyri-neft sektoru üzrə ixrac isə 231,2 milyon dollar təşkil edib. Sentyabr ayı ərzində yeyinti məhsulları üzrə ixrac 7,4 faiz artaraq 49,7 milyon dollar, qeyri-yeyinti məhsulları üzrə isə 1,7 faiz artaraq 181,6 milyon dollara bərabər olub.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

"Azərlotereya" ASC-nin fəaliyyəti yeni keyfiyyət mərhələsinə qədəm qoyub

Lotereya bazarının inkişafı respublikamızda gedən iqtisadi proseslərə özünün mühüm töhfələrini verməkdədir

Lotereya oyunları dünyanın hər yerində kütləvi şans oyunlarının bir növü kimi olduqca populyardır. Lotereya oyunlarında iştirak aynalən vaxt keçirmək, bəxtin sınaqması ilə müşayiət olunur. Bu oyunlarda iştirak etmək boş vaxtın səmərəli və aynalənli keçirilməsi ilə nəticələnə bilər. Əlbəttə, söhbət fəaliyyəti qanunvericiliklə tənzimlənən lotereya oyunlarından gedir.

Qeyd edildiyi kimi, lotereya oyunları bütün dünyada populyar olmaqla yanaşı, artıq uzun onilliklərdir ki, iqtisadi proseslərin etibarlı iştirakçısı kimi özünü göstərir. Lotereya biznesinin inkişafı yeni iş yerlərinin yaradılması, sosial layihələrin təşkili üçün mənbə yaradılmasını, habelə dövlət büdcəsinə ödənilən vergilər lotereya oyunlarının olduqca güclü sosial-iqtisadi dividendlərinin olduğunu təsdiq edir. Lotereya oyunlarının daha geniş yayıldığı ölkələrin təcrübəsi göstərir ki, bu sahədə dövlət büdcəsinə gələn gəlirlərin həcmi daim yüksələn xətlə artır. Beləliklə, şans oyunları biznesinin inkişafı ölkədə həyat səviyyəsinin də yüksəlməsinə əhəmiyyətli töhfələr verir.

Azərbaycanda lotereya oyunları qanuni əsaslarla təşkil olunur. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 23 noyabr 2001-ci il tarixli fərmanına əsasən, Azərbaycan Respublikasında lotereya fəaliyyətini təkmilləşdirmək, vətəndaşların hüquqları və qanuni mənafelərinin qorunmasını ardicil təmin etmək, lotereyanın keçirilməsindən dövlət büdcəsinə daxil olmaların artırılmasına və lotereya fəaliyyəti sahəsində dövlət nəzarətini daha da gücləndirmək məqsədilə "Azərlotereya" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti yaradılmışdır.

2004-cü ildə respublikamızda "Lotereyalar haqqında" qanun qəbul edilib. 2019-cu ildə isə "Lotereyaların təşkili və keçirilməsi Qaydası" və "Stimullaşdırıcı lotereyaların təşkili və keçirilməsi Qaydası" təsdiq edilib.

Prezident İlham Əliyevin 2021-ci ilin yanvarında imzaladığı "Azərlotereya" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin idarəetməyə verilməsi ilə əlaqədar bəzi məsələlərin tənzimlənməsi haqqında" sərəncamına əsasən, "Azərlotereya" ASC Türkiyənin "Demirören Şans Oyunları Yatırımları A.Ş." şirkətinə idarəetməyə verilib.

"Demirören Holding" Türkiyənin konqlomerat şirkətidir. Energetika, daşınmaz əmlak, tikinti, təhsil, liman, media sektoru, reklam, turizm, lotereya və idman mərc oyunlarının təşkili və rəqəmsal texnologiyalar sahələrini özündə birləşdirir. Şirkətlər qrupu həmçinin Türkiyənin ən aparıcı lotereya və idman mərc oyunlarının təşkilini həyata keçirir. İtaliyanın məşhur oyun operatoru "Sisal SpA" ilə ortaq təşəbbüs quran "Demirören Hol-

ding" 2019-cu ildə Türkiyənin milli lotereyası "Milli Piyango"nun yaxın on il üçün əməliyyat hüquqlarını əldə edib. Holdingə daxil olan "İddaa" Türkiyənin ilk və yeganə sabit əmsallı idman proqnoz oyunudur. Futbol, basketbol, voleybol, tennis və motor idmanları kimi idman növlərində oyunların təqdim olunduğu "İddaa"da hər gün proqnozlaşdırıla bilən matçlar, idman hadisələri və əmsallar dərc edilir.

"Misli.com" isə 15 iyul 2009-cu ildə İdman Toto Təşkilatı ilə bağlanmış müqavilə ilə idman hadisələri əsasında sabit əmsallı mərc oyunları təklif edən qanuni elektron dilerdir. Dünyanın müfəzzil şirkətləri ilə əməkdaşlıq edən "Demirören Holding" lotereya sənayesində ən son texnoloji yeniliklərin tətbiqi ilə tanınır. Türkiyədə şans oyunlarının şəffaflıqla, yüksək təhlükəsiz şərətdə keçirilməsini təmin edir. Holding ən müasir beynəlxalq oyun texnologiyalarının idxalı ilə məşğuldur.

Türkiyə lotereya və idman mərc oyunlarının təşkili və yeni məhsulların bazarı çıxarılması baxımından təcrübəyə malik olan ölkələrdən biridir. Bu baxımdan Türkiyə ilə əməkdaşlıq həm də Azərbaycan bu sahənin inkişafı baxımından vacib addımdır. Belə ki, qardaş dövlətin şirkətinin "Azərlotereya"nın idarəçiliyinə cəlb edilməsi ölkəmizdə lotereya və idman mərc oyunları sənayesini inkişaf etdirmək üçün investisiya və yeni texnologiyaya cəlb etməyə imkan verib, dünya təcrübəsində mövcud olan ən yaxşı modellərin, oyun sistemlərinin, texnoloji infrastruktur müasir satış, cəlbətmə və stimullaşdırma mexanizmlərinin ölkəmizdə tətbiqinə şərait yaradıb.

"Azərlotereya" ASC-nin idarəçiliyində baş verən dəyişiklik, qurumun fəaliyyətinin yenidən təşkil olunması iqtisadi səmərənin və effektivliyin artmasına, lotereya oyunlarının təşkilində keyfiyyətin daha da yüksəlməsinə səbəb olub. Məsələn, artıq 2021-ci ildən başlayaraq "Azərlotereya" yeni lotereya növlərini təqdim edib. İndiyədək yeni "Poz-qazan" biletləri, ani və tirajlı lotereyalar, "Virtual lotereya" (virtual idman və virtual ani) oyunların təqdim olunurdu. Bunlarla yanaşı, idman mərc oyunları üzrə "Misli" brendi təqdim edilib. Həmçinin mobil tətbiq istifadəyə verilib, "Misli" məntəqələri fəaliyyətə başlayıb.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti balansında olan "Dədə Qorqud" və "Koroğlu" gəmilərinin MAN D2840LE301 köməkçi mühərriklərin ehtiyat hissələrinin satın alınması məqsədilə müsabiqə elan edir

Müsabiqədə iştirak etmək istəyən şəxslər www.asco.az səhifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsindən əlavə sənədləri və ətraflı məlumatı əldə edə bilərlər. Müraciət üçün son müddət 25 oktyabr 2022-ci il saat 17:00-dəkdir.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

Ünvan: Bakı, Mikayıl Useynov küç., 2
Əlaqə telefonu: (012) 404-37-00, daxili: 1071

Tender komissiyası

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti Dənizçi Təmir Tikinti MMC-yə tələb olunan tikinti materiallarının satın alınması məqsədilə müsabiqə elan edir

Müsabiqədə iştirak etmək istəyən şəxslər www.asco.az səhifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsindən əlavə sənədləri və ətraflı məlumatı əldə edə bilərlər. Müraciət üçün son müddət 20 oktyabr 2022-ci il saat 17:00-dəkdir.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (əsl və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

Ünvan: Bakı şəhəri, Mikayıl Useynov küç., 2
Əlaqə telefonu: (012) 404-37-00, daxili: 1263

Tender komissiyası

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ!

"Azərbaycan" qəzetinə 2022-ci il üçün abunə yazılışı kampaniyası davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatçıyı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik - 124,80 (yüz iyirmi dörd manat səksən qəpik) manat
6 aylıq - 62,40 (altmış iki manat qırx qəpik) manat
3 aylıq - 31,20 (otuz bir manat iyirmi qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz,
(012) 539-59-33 nömrəli telefona zəng vura bilərsiniz.

"Azərişiq" ASC-nin rəhbəri Ağdaşda vətəndaşları qəbul edəcək

"Azərişiq" ASC-nin sədri Vüqar Əhmədov oktyabrın 14-də saat 10:00-da Ağdaş şəhərində Ağdaş və Göçyay rayonlarından olan vətəndaşları qəbul edəcək.

"Azərişiq" ASC-nin Mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, qəbul Ağdaş şəhəri, Xiyabani küçəsi, 2 ünvanında yerləşən Heydər Əliyev Mərkəzində keçiriləcək.

Qəbul mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları və digər idarəetmə qurumlarının rəhbərlərinin şəhər və rayonlarda vətəndaşların qəbulu cədvəlinə əsasən baş tutacaq.

Qəbulda iştirak etmək istəyən şəxslər Ağdaş Elektrik Şöbə-kəsinə və ya "Azərişiq" ASC-nin 199 çağrı mərkəzinə, onlayn isə info@azerishiq.az elektron poçt ünvanına müraciət etməklə qeydiyyatdan keçə bilərlər.

Vətəndaşların diqqətinə çatdırırıq ki, qəbulda müraciətlər yalnız "Azərişiq" ASC-nin fəaliyyət istiqamətinə aid məsələlərə bağlı olmalıdır.

Yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyası ilə bağlı mövcud sanitariya-epidemioloji vəziyyətə uyğun olaraq, qəbulda peyvənd və ya immunitet sertifikatı, eləcə də əks-göstəriş sertifikatı olan şəxslər iştirak edə bilərlər.

B İ L D İ R İ Ş

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsərrüfatşəxslə Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsi tərəfindən bir sıra təhsil müəssisələrində qaz məşəllərinin (odluqların) alınub-quraşdırılması işlərinin satın alınması məqsədilə 01.09.2022-ci il tarixdə keçirilmiş açıq tender prosedurunun nəticəsinə əsasən "Zamin XXI ƏSR" MMC qalib ilan edilmişdir.

Qalib təşkilatla müvafiq satınalma müqaviləsi bağlanmışdır.

Tender komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsərrüfatşəxslə Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsi tərəfindən bir sıra təhsil müəssisələrində qaz saygacalarının təmiri işlərinin satın alınması məqsədilə 17.08.2022-ci il tarixdə keçirilmiş açıq tender prosedurunun nəticəsinə əsasən "Enermus" QSC qalib ilan edilmişdir.

Qalib təşkilatla müvafiq satınalma müqaviləsi bağlanmışdır.

Tender komissiyası

«AZƏRBAYCAN»
qəzetinin reklam xidməti

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

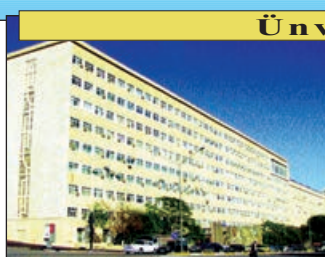
Xaçmaz Rayon Məhkəməsinin sədri Xıdır Quliyev Yasamal rayon prokuroru Elman Süleymanova anası

ƏDİLƏ XANIMIN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Ünvan

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, 11 mərtəbə
e-mail: secretary@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru
azerbaijan-news@mail.ru
www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71,
Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30,
539-72-39,
Məsul katib - 539-43-23,
Məsul katib müavini - 539-44-91,
Parlament və siyasət şöbəsi - 539-84-41, 539-21-00,
İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,

Beynəlxalq həyat, idman və informasiya şöbəsi - 539-63-82, 432-37-68
Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60
İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Fotoilustrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
Mühasibatlıq - 539-59-33

Qeydiyyat nömrəsi 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb səhifələnməsi, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-də çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda sənədlərlə barabər, dərc üçün göndərilən digər yazılarda fikirlər də Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir

Əlyazmalara cavab verilmir və onlar geri qaytarılır

Gündəlik qəzet

Tiraj 6506
Sifariş 2896
Qiyməti 40 qəpik